

Massmedier

- ett arbetsområde i svenska och samhällskunskap i åk 7

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor.

I läroplanens kapitel 1 står det att: "Eleverna skall kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ."

Syfte - Varför ska vi arbeta med massmedier?

Svenska

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att ...

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang
- söka information från olika källor och värdera dessa.

Samhällskunskap

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att ...

- söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden

Centralt innehåll - det här kommer du att få undervisning om

Svenska

- ❖ Att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- ❖ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.
- ❖ Olika sätt att bearbeta egna texter till innehåll och form.
- ❖ Språkets struktur med stavningsregler och skiljetecken.
- ❖ Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Samhällskunskap

- ❖ Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- ❖ Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar.
- ❖ Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.
- ❖ Möjligheter och risker förknippade med Internet och kommunikation via elektroniska medier.

Konkreta mål - det här ska du kunna!

Svenska och samhällskunskap

- 1) Vad det finns för olika slags medier och hur dessa påverkar vår bild av omvärlden
- 2) Begreppen sändare – budskap - mottagare
- 3) Att förklara följande begrepp: rubrik, ingress, brödtext, layout, byline, pratminus, censur, ansvarig utgivare, chefredaktör, dagstidning, etiska regler, opinion, vinkling, offentlighetsprincipen, objektiv, subjektiv, public service, TT, trovärdighet, relevans
- 4) En tidnings olika delar
- 5) Hur en notis, en tidningsartikel, ett reportage, en insändare, en recension och en krönika är uppbyggd
- 6) Hur massmedierna påverkar oss och vilken makt de har (begreppet tredje statsmakten)
- 7) Att skriva en tidningsartikel, en bokrecension och minst en valfri tidningstext
- 8) Att förstå varför det är viktigt att ha ett källkritiskt förhållningssätt och prövar källors tillförlitlighet
- 9) Att välja ut innehåll från olika källor och utifrån detta skriva en sammanfattning med egna ord
- 10) Att vara källkritisk och se både möjligheter och risker med olika medier

Undervisning – vecka 6-13

- Genomgång av och arbete med muntliga och skriftliga uppgifter till målen
- Arbete med dagstidningar och andra medier
- Studiebesök på Smålandsposten
- Diskussioner och reflektioner kring massmediers roll och källkritik
- Samarbete med skolbiblioteket i frågor om källkritik och Internet

Bedömning

- Skriftligt prov
- Egenproducerade texter (nyhetsartikel, bokrecension och en valfri tidningstext)
- Delaktighet i diskussioner
- Reflekterande uppgift(er)

Kunskapskrav för betyget E

- Eleven har **grundläggande** kunskaper om medierna i samhället. Eleven visar det genom att undersöka hur mediala strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar.
- Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **enkla** samband med **enkla och till viss del** underbyggda resonemang.
- Eleven kan använda begrepp som hör samman med medier på ett **i huvudsak fungerande** sätt
- Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett **i huvudsak** fungerande sätt och för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.
- Eleven kan läsa skönlitteratur och sakprosatexter med **flyt** genom att, på ett **i huvudsak fungerande** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag.
- Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning samt **i huvudsak** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **avgränsat** urval av källor och för då **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **enkla** beskrivningar och förklaringar, **enkelt** ämnesrelaterat språk samt **i huvudsak** fungerande struktur, citat och källhänvisningar.
- Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **enkla och till viss del** underbyggda argument på ett sätt som **till viss del för samtalen och diskussionerna framåt**.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C

- Eleven har **goda** kunskaper om medierna i samhället. Eleven visar det genom att undersöka hur mediala strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar
- Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **förhållandevis komplexa** samband med **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang.
- Eleven kan använda begrepp som hör samman med medier på ett **relativt väl** fungerande sätt
- Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett **relativt väl** fungerande sätt och för **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.
- Eleven kan läsa skönlitteratur och sakprosatexter med **gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag.
- Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning samt **relativt väl** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **relativt varierat** urval av källor och för då **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **utvecklade** beskrivningar och förklaringar, **utvecklat** ämnesrelaterat språk samt **relativt väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar.
- Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **utvecklade och relativt väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt**.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A

- Eleven har **mycket goda** kunskaper om medierna i samhället. Eleven visar det genom att undersöka hur mediala strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då **komplexa** samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.
- Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **komplexa** samband med **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang.
- Eleven kan använda begrepp som hör samman med medier på ett **väl** fungerande sätt.
- Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett **väl** fungerande sätt och för **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.
- Eleven kan läsa skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott flyt** genom att, på ett **ändamålsenligt och effektivt** sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag.
- Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning samt **väl** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett **varierat** urval av källor och för då **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans. Sammanställningarna innehåller **välutvecklade och nyanserade** beskrivningar och förklaringar, **välutvecklat** ämnesrelaterat språk samt **väl** fungerande struktur, citat och källhänvisningar.
- Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem**.